

2023-05-11
LI2023/02465
LI2023/00375

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Statskontoret
Box 396
101 27 Stockholm

Uppdrag att utvärdera hur myndigheternas verksamhet enligt tillsynslagen och viss verksamhet enligt djurskyddslagen fungerar

Regeringens beslut

Regeringen ger Statskontoret i uppdrag att utvärdera hur länsstyrelsernas och Polismyndighetens verksamhet enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen) fungerar när det gäller att skydda omgivningen mot skador och avsevärda olägenheter orsakade av hundar. Utvärderingen ska även omfatta myndigheternas verksamhet i fråga om omedelbara omhändertaganden av djur och handräckning enligt djurskyddslagen (2018:1192).

Statskontoret ska:

- bedöma om myndigheterna bedriver verksamheten effektivt i relation till deras förutsättningar och analysera samarbetet mellan myndigheterna,
- analysera och bedöma om uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna, myndigheternas befogenheter och lagstiftningen i övrigt är utformade på ett ändamålsenligt sätt, och
- vid behov föreslå åtgärder, t.ex. rörande förändrade arbetssätt hos myndigheterna, eller ändrad lagstiftning eller justeringar i regeringens styrning för en mer effektiv verksamhet och för ett bättre djurskydd samt ett bättre skydd för omgivningen mot skador och avsevärda olägenheter som orsakas av hundar.

Vid genomförandet av uppdraget ska Statskontoret beakta att Polismyndighetens huvuduppgift är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott. Vidare ska Statskontoret ha i åtanke att det, med hänsyn till samhällsutvecklingen, är viktigt att polisens resurser i möjligaste mån kan användas till kärnverksamheten.

Statskontoret ska även beskriva de ekonomiska och andra konsekvenser, t.ex. samhällsekonomisk effektivitet, som eventuella förslag till åtgärder kan ha för offentlig sektor, företag eller enskilda.

Länsstyrelserna och Polismyndigheten förutsätts vara behjälpliga med det underlag och den information som behövs för att Statskontoret ska kunna genomföra uppdraget.

Statskontoret ska under uppdragets genomförande inhämta synpunkter från Statens jordbruksverk (Jordbruksverket).

Statskontoret ska senast den 28 februari 2024 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Bakgrund

Enligt Jordbruksverkets hundägarregister finns det i dag drygt en miljon hundar och 787 000 hundägare registrerade i Sverige. De flesta hundägare sköter sina hundar på ett bra sätt och tar ett aktivt ansvar för att hunden fungerar väl också i förhållande till omgivningen. Trots det och trots att det ställs tydliga krav på den som ansvarar för en hund, skadas varje år ett förhållandevis stort antal människor till följd av att de blir bitna eller angripna av hundar. Enligt statistik från Socialstyrelsen skadades under perioden 2017–2022 i genomsnitt drygt 3 700 personer per år. De senaste elva åren har vidare, enligt preliminära uppgifter från Socialstyrelsen, även elva dödsfall inträffat där ”Biten eller angripen av hund” angivits i dödsorsaksregistret som underliggande orsak till dödsfallet. Det förekommer även att hundar skadar andra djur eller orsakar olägenheter för omgivningen.

Ansvaret för att vidta åtgärder för att hindra att hundar orsakar skador eller avsevärda olägenheter delas sedan cirka fem år tillbaka mellan länsstyrelserna och Polismyndigheten. Från och med den 1 juni 2018 tog länsstyrelserna över merparten av de djurrelaterade uppgifter som Polismyndigheten då ansvarade för enligt såväl tillsynslagen som djurskyddslagen, som ett led i att renodla Polismyndighetens arbetsuppgifter. Syftet med omstruktureringen var att ge Polismyndigheten bättre förutsättningar att arbeta effektivt och med hög kvalitet i kärnverksamheten, dvs. att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet (prop. 2016/17:224, bet. 2017/18:JuU6, rskr. 2017/18:145). Länsstyrelserna har numera det

huvudsakliga ansvaret för att besluta om åtgärder vid bristande tillsyn av hundar enligt tillsynslagen och för att verkställa beslut om omhändertaganden av hundar och andra djur som fattas med stöd av tillsynslagen eller djurskyddslagen. Om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta ett djur är det dock fortfarande en uppgift för polisen i vissa fall. Polisen ska även lämna länsstyrelsen den hjälp som behövs för att kunna verkställa sådana beslut och för att kunna utföra kontroller med stöd av djurskyddslagen.

Den närmare regleringen av vilka åtgärder myndigheterna kan vidta och om ansvarsfördelningen mellan myndigheterna finns i 8–9, 11–15, 17–18 a och 20 §§ tillsynslagen samt i 8 och 9 kap. djurskyddslagen. Av 8 kap. 6 § djurskyddsförordningen (2019:66) framgår det att det är länsstyrelserna som är de huvudsakliga operativa kontrollmyndigheterna på djurskyddsområdet.

Det delvis delade ansvaret för omhändertaganden av djur, den samverkan som krävs mellan myndigheterna när det gäller handräckning och den omständigheten att länsstyrelserna, till skillnad från Polismyndigheten inte bedriver verksamhet dygnet runt samt saknar de tvångs- och våldsbefogenheter som polisen har, medför vissa utmaningar för de inblandade myndigheterna. Å ena sidan behöver åtgärder kunna vidtas snabbt, även under kvällar och helger, för att skydda människor och djur från faror och lidande. Å andra sidan konkurrerar djurärendena om polisens resurser med andra brådskande ärenden som kräver polisens närvaro eller särskilda tvångs- och våldsbefogenheter. Myndigheterna är därför ömsesidigt beroende av sinsemellan väl fungerande informationsflöden, planering och prioritering av ärenden, snabb handläggning och verkställighet av beslut samt att beslut och rutiner är likvärdiga mellan myndigheterna och i förhållande till enskilda djurhållare.

En viktig skillnad mellan lagstiftningarna är vidare att i tillsynslagen saknas, till skillnad från i djurskyddslagen, bestämmelser om att länsstyrelsen eller Polismyndigheten ska utöva tillsyn av att lagens bestämmelser följs och en särskilt reglerad rätt till tillträde och rätt att få upplysningar eller ta del av handlingar. Däremot finns i tillsynslagen en rätt för myndigheterna att fatta beslut om åtgärder, om myndigheterna får kännedom om att någon brister i tillsynen över eller skötseln av en hund.

Skälen för regeringens beslut

Hundar kan orsaka allvarliga skador på människor och andra djur och det förekommer att människor dör till följd av en hundattack. Det är angeläget att myndigheterna kan arbeta ändamålsenligt för att skydda omgivningen från skador och olägenheter som hundar kan orsaka. En väl fungerande verksamhet och ett gott samarbete mellan de ansvariga myndigheterna är också väsentligt för att säkerställa ett gott djurskydd, främja en god djurvälstånd och respekt för djur.

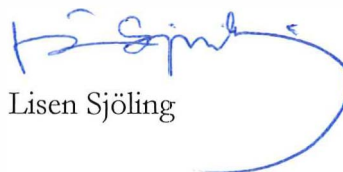
Att myndigheterna har förutsättningar för att kunna arbeta effektivt i dessa frågor bidrar rent allmänt till en god hushållning med statens resurser. Med hänsyn till samhällsutvecklingen och den eskalerande grova våldsbrottsligheten är det vidare angeläget att Polismyndigheten i möjligaste mån får använda sina resurser till kärnverksamheten.

Mot den bakgrunden och med hänsyn till att ansvarsfördelningen mellan myndigheterna var föremål för en omorganisation för cirka fem år sedan, är det enligt regeringens uppfattning värdefullt att utvärdera hur den aktuella verksamheten enligt tillsynslagen och djurskyddslagen nu fungerar.

På regeringens vägnar

Peter Kullgren

Lisen Sjöling

Kopia till

Justitiedepartementet/L4, L6 och PO
Finansdepartementet/BA och SFÖ
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Polismyndigheten
Statens jordbruksverk